

Adopce na dálku

Adopce na dálku (angl. *Child sponsorship*) je způsob organizace rozvojové pomoci, využívaný charitními *nevládními neziskovými organizacemi (NNO)*. Pro dárce ze zemí rozvinutých zemí (jednotlivce, rodiny, organizace či neformální skupiny) představuje jeden z nejpřímějších způsobů mezinárodní dobročinnosti¹. Dočasný vztah mezi ~~relativně bohatým~~ dárce („sponzorem“, „kmotrem“ či „adoptivním rodičem“) a relativně chudým příjemcem (většinou dítětem) zahrnuje dva vzájemně související toky, zprostředkované NNO:

- (1) **Materiální tok:** pravidelné finanční příspěvky, určené buď přímo příjemci (např. na uhrazení nákladů na vzdělávání), nebo na ~~komunitní~~ rozvojové projekty, z nichž má příjemce (a jeho rodina) přímý užitek (např. výstavba školy). Někdy může dárce posílat jednorázové finanční či věcné dary. Převod prostředků probíhá vždy prostřednictvím NNO, která prostředky rozděluje.
- (2) **Informační tok** představuje především vzájemné dopisování (většinou za asistence NNO, zahrnující překlad, kontrolu a doručování zásilek). Dárcům jsou také pravidelně poskytovány informace o dítěti (např. zdraví, školním prospěchu, situaci v rodině), zjišťované terénními sociálními pracovníky. Někdy je možná také osobní návštěva podporovaného dítěte dárce.¹

Některé programy zahrnují také další aktivity, jež mohou být pro příjemce povinné (např. náboženské vzdělávání). Po dosažení určitého věku, nebo stupně samostatnosti obvykle příjemci podporu ztrácejí.

První programy tohoto typu začaly vznikat ve 20. a 30. letech 20. století, v důsledku politických krizí a válečných konfliktů (např. občanských válek v Rusku a Španělsku), v jejichž důsledku rychle vzrostl počet dětí umístěných v nouzových táborech a sirotčincích. Po 2. světové válce se pozornost přesunula k pomoci dětem, žijícím v chudých rozvojových zemích. Přesto dodnes existují výjimky – podporovány jsou např. také děti, žijící v USA, nebo na Taiwanu.²

Dosavadní praxe je hodnocena jak pozitivně (někteří příjemci byli díky účasti v programu více motivováni k sebevzdělávání, osobnostnímu rozvoji, měli lepší povědomí o jiných zemích a kulturách a dokázali se lépe vyjadřovat), tak negativně; kritici nepříznivě hodnotí především: **dopady na příjemce, jeho rodinu a komunitu, v níž žije** (např. závist či zatrpknutí nepodporovaných členů rodiny či komunity, zahanbující pocit rodičů, že se o své dítě nedokáží postarat sami, ale také dlouhodobější ekonomické a kulturní dopady – potenciální závislost příjemců na pomoci a získání nereálných očekávání, překážek při vlastním osamostatňování v budoucnosti), **administrativní náklady spojené s projekty** (především v důsledku servisu poskytovaného dárce a nákladů na propagaci projektů) a **klamání sponzorů a využívání jejich neznalosti rozvojové problematiky** (např. vyvoláváním nereálného očekávání, že přispíváním nízké částky lze zásadně změnit život člověka k lepšímu, nebo

---

¹ WYDICK, Bruce, RUTLEDGE, Laine, CHU, Joanna (2009, 1)

² BREHM, Vicky, GALE, Julie (2000, 2)

neinformováním o skutečnosti, že celý příspěvek není určen pouze pro příjemce).³

Mezi největší organizátory programů adopce na dálku patří mezinárodní charitní NNO World Vision (921 tis. sponzorovaných dětí), Compassion International (880 tis.) a Plan USA (700 tis.). Každá z nich přitom působí v desítkách zemí světa.⁴ Celkem je v současnosti 10 nejvýznamnějšími organizacemi podporováno asi 8,5 mil. dětí. a tok finančních prostředků dosahuje asi 1,6 mld. US\$ ročně.

Také v ČR existuje řada organizací, využívajících toto schema pomoci. Patří mezi ně např. Charita ČR (Adopce na dálku®), ADRA (Bangbaby), Nadační ond Inka (Sonkoča), Humanistické hnutí (Kampaň lidské podpory), Humanitas Afrika (Projekt sponzorství), Samari (Paprsky naděje).

Použité zdroje

BREHM, Vicky, GALE, Julie. *Child sponsorship : A funding tool for sustainable development?*. Informed : NGO Funding and Policy Bulletin. 2000, no. 3, s. 2-6. Dostupný z WWW: <<http://intrac.client.fatbeehive.com/docs.php?id=427>>.

WYDICK, Bruce, RUTLEDGE, Laine, CHU, Joanna. *Does Child Sponsorship Work? Evidence from Uganda*. [s.l.] : [s.n.], 2009. 35 s. Dostupný z WWW: <<http://emlab.berkeley.edu/~webfac/bardhan/wydick.pdf>>.

Další zdroje

BOUŠKOVÁ, Jana. *Projekty Adopce na dálku v České Republice. České Budějovice, 2007. 63 s. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Dostupné z WWW: <http://theses.cz/id/ubcbpq/downloadPraceContent_adipIdno_7064>.*

MARTIN, Wroe; MALCOLM, Doney. *The Rough Guide to a better world*. London : Rough Guides Ltd., 2008. *Child sponsorship*, s. 86. Dostupné z WWW: <<http://www.roughguide-betterworld.com/better-world.pdf>>. ISBN <http://www.roughguide-betterworld.com/better-world.pdf>.

The Development Impact of Child Sponsorship : Exploring Plan International's sponsorship-related processes and materials, their effects, and their potential evolution [online]. Woking : PLAN International, 2008 [cit. 2010-05-26]. Dostupné z WWW: <<http://plan-international.org/files/global/publications/about-plan/sponsorship-report.pdf>>.

---

³ BREHM, Vicky, GALE, Julie (2000, 3)

⁴ WYDICK, Bruce, RUTLEDGE, Laine, CHU, Joanna (2009, 2)